

V Bruseli 16. septembra 2021
(OR. en)

11930/21

COASI 135	COMPET 640
ASIE 37	EDUC 300
CFSP/PESC 834	RECH 407
WTO 215	CULT 75
TRANS 559	RELEX 776
ENER 386	OCDE 17
ENV 647	CCG 48
CLIMA 246	AVIATION 239
COHAFA 68	FIN 699
DIGIT 126	FISC 144
MARE 23	TOUR 73
COEST 213	MIGR 189
ASEM 10	COVID-19 341
CYBER 238	ATALANTA 15
DEVGEN 154	EUMC 198
SUSTDEV 118	COPS 322
ECOFIN 853	

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	16. septembra 2021
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	JOIN(2021) 24 final
Predmet:	SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE Stratégia EÚ pre spoluprácu v indicko-tichomorskom regióne

Delegáciám v prílohe zasielame dokument JOIN(2021) 24 final.

Príloha: JOIN(2021) 24 final

EURÓPSKA
KOMISIA

VYSOKÝ PREDSTAVITEĽ
ÚNIE PRE
ZAHRANIČNÉ VECI
A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

V Bruseli 16. 9. 2021
JOIN(2021) 24 final

SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Stratégia EÚ pre spoluprácu v indicko-tichomorskom regióne

SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

STRATÉGIA EÚ PRE SPOLUPRÁCU V INDICKO-TICHOMORSKOM REGIÓNE

ÚVOD

Indicko-tichomorský región je rozsiahla oblasť, ktorá sa rozprestiera od východného pobrežia Afriky po tichomorské ostrovné štáty a ktorá má pre Európu čoraz strategickejší význam. Vďaka narastajúcej ekonomickej, demografickej a politickej dôležitosti je región kľúčovým hráčom pri formovaní medzinárodného poriadku a pri riešení globálnych výziev. **EÚ má v úmysle zvýšiť svoju angažovanosť v regióne** s cieľom vybudovať partnerstvá, ktoré posilnia medzinárodný poriadok založený na pravidlách, budú riešiť globálne výzvy a položia základy rýchlej, spravodlivej a udržateľnej hospodárskej obnovy, ktorá zabezpečí dlhodobú prosperitu. Táto angažovanosť bude založená na presadzovaní demokracie, právneho štátu, ľudských práv a všeobecne dohodnutých záväzkov, ako je Agenda 2030 a jej ciele udržateľného rozvoja a Parížska dohoda o zmene klímy.

V nadväznosti na obnovený záväzok členských štátov EÚ voči regiónu v záveroch Rady z 19. apríla 2021 sa týmto spoločným oznámením stanovuje stratégia EÚ pre spoluprácu v indicko-tichomorskom regióne prostredníctvom:

- uvedenia odôvodnenia EÚ pre posilnenie jej angažovanosti v indicko-tichomorskom regióne,
- predstavenia zásad, ktorými sa riadi angažovanosť EÚ v indicko-tichomorskom regióne,
- stanovenia prístupu EÚ k partnerstvu a spolupráci v regióne a
- podrobného opísania spôsobu, akým bude EÚ presadzovať túto víziu v spolupráci s partnermi.

1. ODÔVODNENIE EÚ: SILNÝ ZÁKLAD PRE VZÁJOMNE PROSPEŠNÝ VZŤAH

Budúcnosť EÚ a budúcnosť indicko-tichomorského regiónu sú neoddeliteľne spojené vzhľadom na vzájomnú závislosť ekonomík a spoločné globálne výzvy. V tomto regióne sa nachádza sedem členov skupiny G20 – Austrália, Čína, India, Indonézia, Japonsko, Kórejská republika a Juhoafrická republika – ako aj Združenie národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN), ktoré je pre EÚ čoraz dôležitejším partnerom. Tento región je domovom troch pätín svetovej populácie, produkuje 60 % globálneho HDP, dvoma tretinami sa podieľal na globálnom hospodárskom raste v období pred pandémiou a je na čele digitálnej ekonomiky. Najvzdialenejšie regióny a zámorské krajiny a územia EÚ, ktoré sú ústavne prepojené s jej členskými štátmi¹, sú dôležitou súčasťou prístupu EÚ k indicko-tichomorskému regiónu.

EÚ a indicko-tichomorský región sú z hľadiska obchodu a investícií prirodzenými partnerskými krajinami. EÚ je najväčším investorom, hlavným poskytovateľom rozvojovej spolupráce a jedným z najväčších obchodných partnerov v indicko-tichomorskom regióne. Indicko-tichomorský región spolu s Európou predstavujú viac ako 70 % svetového obchodu

¹ La Réunion, Mayotte; Francúzske južné a antarktické územia, Nová Kaledónia, Wallis a Futuna, Francúzska Polynézia.

s tovarom a so službami a viac ako 60 % tokov priamych zahraničných investícií. Obchodné výmeny medzi indicko-tichomorským regiónom a Európou sú vyššie ako medzi akýmkoľvek inými geografickými regiónmi na svete a ročný obchod v roku 2019 dosiahol 1,5 bilióna EUR. Tento región je druhým najväčším miestom určenia vývozu z EÚ a je sídlom štyroch z desiatich najväčších obchodných partnerov EÚ. V regióne sa nachádzajú **významné vodné cesty**, ktoré majú zásadný význam pre obchod EÚ, ako napríklad Melacký prieliv, Juhočínske more a prieliv Bab el-Mandeb.

Indicko-tichomorský región je dôležitým zdrojom globálnych environmentálnych výziev, no zároveň potenciálnym príjemcom ich nápravných opatrení. Podiel regiónu na svetových emisiách oxidu uhličitého sa od roku 2000 zvýšil z 37 % na 57 % a do roku 2030 bude mať tento región viac ako 70 % podiel na raste globálneho dopytu po energii. Očakáva sa, že zmena klímy ďalej zvýši tlak na morskú biodiverzitu, prírodné zdroje a populácie rýb, čo povedie k zmenám v dynamike ekosystémov. Indicko-tichomorský región zahŕňa viacero miest s kritickým významom pre morskú biodiverzitu, ako je Korálový trojuholník, v ktorom sa vyskytuje 76 % druhov koralov na svete a ktorý poskytuje živobytie 120 miliónom ľudí žijúcich v tejto oblasti. Len na samotné Juhočínske more pripadá približne 12 % celosvetového úlovku rýb a nachádza sa na ňom viac ako polovica svetových rybárskych plavidiel. Tento región je preto životne dôležitý pre zmiernenie zmeny klímy a ochranu krehkej ekologickej rovnováhy našej planéty.

V posledných rokoch viedol **geopolitický vývoj** v indicko-tichomorskom regióne k **intenzívnemu súťaženiu** vrátane napätia v súvislosti so spornými územiaми a morskými oblasťami. Došlo k výraznému **posilneniu armády**, a to aj zo strany Číny, pričom podiel indicko-tichomorského regiónu na celosvetových vojenských výdavkoch sa zvýšil z 20 % celosvetovej sumy v roku 2009 na 28 % v roku 2019. Demonštrácia sily a narastajúce napätie v regionálnych nepokojných oblastiach, akými sú napríklad Juhočínske a Východočínske more a Taiwanský prieliv, môžu mať priamy vplyv na európsku bezpečnosť a prosperitu. Takisto narastá aj počet hybridných hrozieb, a to aj v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

Autoritárske režimy v regióne ohrozujú aj **demokratické zásady a ľudské práva**, čo predstavuje riziko pre stabilitu v regióne. Podobne úsilie o vytvorenie rovnakých podmienok na globálnej úrovni založených na transparentných obchodných pravidlách je čoraz viac oslabované nekalými obchodnými praktikami a ekonomickým nátlakom. Tento vývoj zvyšuje napätie v obchode, dodávateľských a hodnotových reťazcoch. Pandémia ochorenia COVID 19 preverila odolnosť ekonomík, viac odhalila vzájomnú závislosť partnerov z EÚ a indicko-tichomorského regiónu a zdôraznila, že obidva regióny získavajú odolnosť vďaka otvorenému, diverzifikovanému a neskreslenému prístupu na svetové trhy. Pokračujúca kríza v Afganistane napokon ukazuje aj priamy vplyv udalostí v tomto regióne na bezpečnosť Európy.

Vzhľadom na tieto faktory musí EÚ **posilniť spoluprácu s partnermi v indicko-tichomorskom regióne**, a to aj z dvojstranného, regionálneho a mnohostranného hľadiska, a presadzovať medzinárodný poriadok založený na pravidlách a prístup na otvorené trhy a zaistiť stabilné obchodné prostredie. To bude znamenať ďalšie prehĺbenie a diverzifikáciu obchodných a investičných väzieb a spolupráce s cieľom urýchliť zelenú a digitálnu transformáciu. Táto angažovanosť by mala prispieť k posilneniu strategického dosahu a bezpečnosti Európy a k zaisteniu odolnosti jej dodávateľských reťazcov.

2. VÍZIA EÚ: ZÁSADY SPOLUPRÁCE S PARTNERMI V INDICKO-TICHOMORSKOM REGIÓNE

Angažovanosť EÚ v indicko-tichomorskom regióne bude **zásadová a dlhodobá**. Snahou bude:

- upevniť a brániť medzinárodný poriadok založený na pravidlách podporou inkluzívnej a účinnej mnohostrannej spolupráce založenej na spoločných hodnotách a zásadách vrátane záväzku dodržiavať demokraciu, ľudské práva a právny štát,
- presadzovať rovnaké podmienky a otvorené a spravodlivé prostredie pre obchod a investície,
- prispieť k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja, k riešeniu zmeny klímy a zhoršovania stavu životného prostredia na pevnine a v oceáne a k podpore udržateľného a inkluzívneho sociálno-ekonomického rozvoja,
- zapojiť sa do dvojstrannej a mnohostrannej spolupráce s partnermi s cieľom splniť ciele Parížskej dohody o zmene klímy a Dohovoru o biologickej diverzite (DBD),
- pokračovať v dlhodobej mnohostrannej a regionálnej spolupráci s OSN a brettonwoodskými inštitúciami, ako aj s regionálnymi organizáciami, ako je združenie ASEAN a Africká únia v západnom Indickom oceáne,
- podporovať skutočne inkluzívnu tvorbu politiky a spoluprácu, pri ktorej sa prihliada na hlasy občianskej spoločnosti, súkromného sektora, sociálnych partnerov a ďalších kľúčových zainteresovaných strán,
- nadviazať vzájomne sa podporujúce obchodné a hospodárske vzťahy s regiónom, ktoré posilňujú inkluzívny hospodársky rast a stabilitu, a podporovať a uľahčovať konektivitu,
- angažovať sa v regióne ako partner v našom úsilí o zvýšenie informovanosti o vplyve globálnych demografických trendov.

EÚ zostane dôsledným ochrancom **ľudských práv a demokracie** a naďalej bude využívať všetky nástroje, ktoré má k dispozícii: politické dialógy a konzultácie o ľudských právach, obchodné preferencie a začlenenie hľadísk ľudských práv do všetkých politík a programov EÚ. EÚ bude aj naďalej používať svoj režim reštriktívnych opatrení (sankcií) voči jednotlivcom, subjektom a orgánom, ktoré sú zodpovedné za závažné porušovanie a zneužívanie ľudských práv na celom svete, podieľajú sa na ňom alebo sú s ním spojené. Na medzinárodných fórach bude EÚ spolupracovať s podobne zmýšľajúcimi partnermi v indicko-tichomorskom regióne na potlačení akejkoľvek iniciatívy, ktorá ohrozuje ľudské práva zakotvené v medzinárodnom obyčajovom práve a v medzinárodných nástrojoch v oblasti ľudských práv.

Prioritou EÚ bude aj naďalej podporovať uplatňovanie ľudských práv a rodovej rovnosti v plnom rozsahu pre ženy a dievčatá, posilňovať ich aktívne zapojenie do občianskeho a politického rozhodovania a pracovať na odstránení všetkých foriem násilia voči nim. EÚ bude takisto naďalej podporovať kroky v boji proti všetkým formám diskriminácie², práva etnických a náboženských menšín a presadzovať zrušenie trestu smrti, ktorý je stále zavedený vo viacerých krajinách v indicko-tichomorskom regióne. EÚ bude podporovať aj dôstojnú prácu a dodržiavanie medzinárodných pracovných noriem MOP s cieľom odstrániť detskú prácu a nútenú prácu v globálnych dodávateľských reťazcoch.

² Okrem iného na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

EÚ bude takisto naďalej podporovať dodržiavanie medzinárodného humanitárneho práva. Naďalej bude presadzovať prístup k humanitárnej pomoci a poskytovať pomoc na záchranu života ľuďom v núdzi. EÚ bude podporovať trvalé riešenia rozsiahlych a zdĺhavých situácií utečencov, ako je kríza v Afganistane a rohingská kríza.

3. PARTNERSTVO A SPOLUPRÁCA

Vzťahy EÚ s indicko-tichomorským regiónom sú založené na historických, kultúrnych a obchodných väzbách a desaťročiach významnej spolupráce a pomoci. V tejto súvislosti EÚ:

- prehĺbi svoju angažovanosť a posilní svoju úlohu spoľahlivého partnera poskytnutím pridanej hodnoty dlhodobým vzťahom so všetkými svojimi partnermi v regióne³,
- posilní spoluprácu s multilaterálnymi a regionálnymi organizáciami, ako je združenie ASEAN, ako aj s medzinárodnými finančnými inštitúciami s cieľom podporovať účinný multilateralizmus založený na pravidlách v indicko-tichomorskom regióne,
- zrealizuje iniciatívy v oblasti krízového riadenia, predchádzania konfliktom a budovania odolnosti,
- bude spolupracovať s členskými štátmi prostredníctvom prístupu Tím Európa s konkrétnymi iniciatívami na úrovni krajín a regiónov.

EÚ má s mnohými svojimi partnermi v regióne uzatvorené bilaterálne dohody o partnerstve a spolupráci (DPS) a ukončila rokovania o novej dohode o partnerstve s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami (AKT). Má v úmysle uzavrieť nové dohody o partnerstve a spolupráci s Thajskom a Malajziou a v blízkej budúcnosti začať rokovania o dohode o partnerstve a spolupráci s Maldivami. EÚ sa zameria aj na prehĺbenie svojej spolupráce s **partnermi, ktorí už majú svoje prístupy k indicko-tichomorskému regiónu** – združenie ASEAN, Austrália, India, Japonsko, Nový Zéland, Kórejská republika, Spojené kráľovstvo a Spojené štáty. EÚ by mala záujem aj o spoluprácu s dialógom QUAD⁴ v oblasti otázok spoločného záujmu, ako sú zmena klímy, technológie a vakcíny.

EÚ bude takisto pokračovať vo svojej mnohostrannej spolupráci s **Čínou**⁵, pričom sa bude dvojstranne angažovať pri presadzovaní riešení spoločných výziev, bude spolupracovať v oblasti otázok spoločného záujmu a bude povzbudzovať Čínu, aby zohrávala svoju úlohu v mierovom a prosperujúcom indicko-tichomorskom regióne. Zároveň bude EÚ v spolupráci s medzinárodnými partnermi, ktorí majú podobné problémy, pokračovať v ochrane svojich základných záujmov a presadzovaní svojich hodnôt, pričom sa bude aktívne prejavovať v oblastiach, v ktorých má s Čínou zásadné nezhody, napríklad v oblasti ľudských práv.

EÚ má v úmysle posilniť partnerstvá so všetkými relevantnými subjektmi v indicko-tichomorskom regióne pri zohľadnení subregionálnej dynamiky a osobitostí.

³ Pozri, *inter alia*, závery Rady o stratégii EÚ pre spoluprácu v indicko-tichomorskom regióne (19. apríla 2021), spoločné oznámenie Na ceste ku komplexnej stratégii pre Afriku (9. marca 2020), závery Rady „Africký roh: geostrategická priorita EÚ (10. mája 2020). Stratégia EÚ na prepájanie Európy a Ázie a závery Rady o posilnenej bezpečnostnej spolupráci EÚ v Ázii a s Áziou.

⁴ QUAD je štvorstranný bezpečnostný dialóg medzi Austráliou, Indiou, Japonskom a Spojenými štátmi.

⁵ Spoločné oznámenie: EÚ – Čína: strategická vízia, 12. marca 2019.

Indický oceán: vstupná brána pre Európu do indicko-tichomorského regiónu

Indický oceán je pre Európu hlavnou prístupovou cestou na indicko-tichomorské trhy a z týchto trhov. Stabilita a sloboda plavby v tejto oblasti sú preto nevyhnutne dôležité. EÚ je odhodlaná podporovať svojich partnerov v Indickom oceáne pri riešení rôznych výziev, ktorým čelia, ako sú čoraz intenzívnejšie účinky zmeny klímy, znečisťovanie mora a strata biodiverzity alebo nezákonné, nenahlásené a neregulované (NNN) rybolovné činnosti. EÚ sa pritom môže už opierať o **silnú sieť partnerstiev**⁶.

EÚ sa bude snažiť stať sa partnerom regionálnych hospodárskych spoločenstiev, prispeje k úsiliu o posilnenie Komisie pre Indický oceán, bude pokračovať vo vykonávaní dohôd o hospodárskom partnerstve so svojimi africkými partnermi v regióne a bude pracovať na uzatvorení novej dohody o hospodárskom partnerstve (DHP) s Východoafrickým spoločenstvom.

Ústredné postavenie združenia ASEAN

EÚ a združenie ASEAN rozvíjajú dynamické a mnohostranné partnerstvo viac ako 40 rokov. Toto strategické partnerstvo sa zaoberá politickými, bezpečnostnými, ekonomickými, environmentálnymi, klimatickými a sociálno-kultúrnymi problémami, ako aj konektivitou⁷.

EÚ oceňuje záväzok združenia ASEAN týkajúci sa účinného multilateralizmu a podporuje **zásadu centrálnosti združenia ASEAN**, jeho úsilie o vybudovanie regionálnej architektúry založenej na pravidlách a mnohostranné ukotvenie, ktoré poskytuje. EÚ podporuje aj proces vedený združením ASEAN smerom k účinnému, vecnému a právne záväznému kódexu správania v Juhočínskom mori, ktorý by nemal poškodiť záujmy tretích strán. Spolupráca medzi EÚ a združením ASEAN zahŕňa aj celý rad bezpečnostných otázok, a to aj prostredníctvom Regionálneho fóra ASEAN-u.

Spolupráca s partnermi v Tichomorí

EÚ má s **tichomorským regiónom dlhodobé partnerstvo**, ktoré chce posilniť prostredníctvom dohody o partnerstve s Organizáciou afrických, karibských a tichomorských štátov, ktorá nahradí Dohodu z Cotonou. Spolu s dohodou o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a tichomorskými štátmi poskytne základ na dosiahnutie silnejšej politickej a strategickej spolupráce založenej na spoločných hodnotách a cieľoch.

Okrem svojich partnerstiev s krajinami AKT udržiava EÚ úzke vzťahy a politický dialóg so všetkými **tichomorskými ostrovnými štátmi** a úzko spolupracuje s Fórum tichomorských ostrovov, Tichomorským spoločenstvom a ďalšími členmi Rady regionálnych organizácií Tichomoria.

⁶ Medzi takéto partnerstvá patrí napríklad Africká únia (AÚ), Komisia pre Indický oceán, Združenie pobrežných štátov Indického oceánu a Juhoafrické rozvojové spoločenstvo (SADC), Spoločný trh pre východnú a južnú Afriku (COMESA), Východoafrické spoločenstvo (EAC), Medzivládny úrad pre rozvoj a Zoskupenie južnej Ázie pre regionálnu spoluprácu.

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2020/12/01/eu-asean-joint-ministerial-statement-on-connectivity/>.

4. NAŠA SNAHA O DOSIAHNUTIE VÍZIE: SEDEM PRIORITNÝCH OBLASTÍ

V dôsledku krízy COVID-19 sa EÚ zameria na vytvorenie podmienok pre udržateľnú a inkluzívnu sociálno-hospodársku obnovu a bude aktívne spolupracovať so svojimi partnermi v týchto siedmich oblastiach:

- udržateľná a inkluzívna prosperita,
- zelená transformácia,
- správa oceánov,
- elektronická správa vecí verejných a partnerstvá,
- konektivita,
- bezpečnosť a obrana,
- ľudská bezpečnosť.

4.1. UDRŽATEĽNÁ A INKLUZÍVNA PROSPERITA

Pandémia COVID-19 preverila odolnosť spoločností, ekonomík a dodávateľských reťazcov. EÚ a indicko-tichomorský región musia spolupracovať v záujme „obnovy k lepšiemu“. Cieľom **13. samitu ASEM (Ázia – Európa)**, ktorý sa bude konať 25. – 26. novembra 2021, bude podpora obnovy ekologickým a udržateľným spôsobom. Bude posilnený mnohostrannou spolupracou na úrovni G20 a doplnený dvojstrannými makroekonomickými dialógmi s regionálnymi partnermi G20. EÚ sa bude usilovať aj o rozvoj výmeny informácií v oblasti makroekonomických otázok s partnermi, ako je Indonézia a Úrad pre makroekonomický výskum ASEAN+3.

Odolné a diverzifikované hodnotové reťazce

Pre obnovu sú nevyhnutné odolné hodnotové reťazce. EÚ bude spolupracovať so svojimi partnermi v indicko-tichomorskom regióne na upevnení hodnotových reťazcov prostredníctvom posilnenia a diverzifikácie obchodných vzťahov, plnenia existujúcich **obchodných dohôd**, dokončenia prebiehajúcich obchodných **rokovaní** a rozvoja spolupráce v strategických odvetviach, vrátane riešenia strategických závislostí v dodávateľských reťazcoch. Napríklad v prípade polovodičov to dosiahne s partnermi, ako sú Japonsko, Kórejská republika a Taiwan. EÚ bude spolupracovať s partnermi aj na posilnení pravidiel na ochranu medzinárodného obchodu pred nekalými praktikami, ako sú priemyselné dotácie, ekonomické nátlaky, nútené transfery technológií a krádeže duševného vlastníctva.

Bude potrebné riešiť deficit dôstojnej práce a porušovanie základných pracovných práv, aby sa dodávateľské reťazce stali udržateľnejšie a zodpovednejšie. EÚ sa ako zástanca **zodpovedného obchodného správania** zameria na vytvorenie kritického množstva krajín, ktoré budú podporovať environmentálne, ľudské a pracovné práva, náležitú starostlivosť a najlepšie postupy⁸. Bilaterálne a multilaterálne úsilie budú sprevádzať iniciatívy EÚ v rámci Európskej zelenej dohody s cieľom zaistiť zodpovedné obchodné správanie a podporovať boj proti odlesňovaniu a strate biodiverzity. EÚ bude takisto naďalej podporovať integráciu rozvojových a najmenej rozvinutých krajín do regionálnych a globálnych hodnotových reťazcov.

⁸ Pripravované právne predpisy EÚ v tejto oblasti vytvoria potrebu rozšíriť projekt EÚ „Zodpovedné dodávateľské reťazce v Ázii“ s Čínou, Japonskom, Mjanmarskom, Filipínami, Thajskom a Vietnamom. EÚ a OSN spolupracujú s Indiou, Indonéziou, Malajziou, Mjanmarskom, Srí Lankou a Thajskom na podpore zavedenia hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv v Ázii.

S cieľom obmedziť technické prekážky obchodovania bude EÚ spolupracovať s podobne zmýšľajúcimi partnermi v indicko-tichomorskom regióne na stanovovaní noriem a ďalších regulačných prioritách v súlade so zásadami WTO. EÚ bude iniciovať aj regulačnú spoluprácu v oblastiach na podporu zelenej a digitálnej transformácie, ako sa napríklad dohodli EÚ a India v máji 2021.

Vzhľadom na zásadnú úlohu odvetvia dopravy pri zabezpečovaní **odolných dodávateľských reťazcov** a podpore **zelenej sociálno-hospodárskej obnovy** bude kľúčovým cieľom EÚ zaistiť odolnosť dopravných systémov indicko-tichomorského regiónu voči budúcim krízam. Zásadný význam bude mať spolupráca na zachovaní a zaistení **námornej bezpečnosti a slobody plavby** v súlade s medzinárodným právom, a to najmä s Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve.

Stavebné kamene nášho obchodného vzťahu

EÚ je odhodlaná ďalej sa angažovať v otvorenom a udržateľnom obchode založenom na pravidlách s partnermi v indicko-tichomorskom regióne vrátane budovania podpory pre modernizáciu Svetovej obchodnej organizácie. Osobitná pozornosť sa bude venovať implementácii a presadzovaniu komplexných **obchodných dohôd** s Japonskom, Kórejskou republikou, so Singapurom a s Vietnamom a dohody o hospodárskom partnerstve (DHP) s tichomorskými štátmi⁹, ako aj dohôd o ochrane investícií EÚ so Singapurom a s Vietnamom, ktoré by mali nadobudnúť platnosť v nadchádzajúcich rokoch.

Pokrok pri ratifikácii Komplexnej dohody o investíciách medzi EÚ a Čínou, rokovania o ktorej sa uzavreli koncom roka 2020, je v spoločnom záujme EÚ a Číny.

Cieľom EÚ bude uzavrieť **obchodné dohody** s Austráliou a Novým Zélandom, pokračovať v práci na dohode s Indonéziou a na dohode o hospodárskom partnerstve s Východoafrickým spoločenstvom. V máji 2021 sa EÚ a India dohodli na obnovení obchodných rokovaní a začatí rokovaní o samostatnej dohode o ochrane investícií a dohode o zemepisných označeniach. Uzavretím týchto dohôd sa výrazne posilnia obchodné a investičné vzťahy medzi EÚ a Indiou. EÚ bude usilovať aj o prehĺbenie obchodných a investičných vzťahov s partnermi, s ktorými nemá uzavreté obchodné a investičné dohody, ako je napríklad Taiwan.

EÚ má okrem toho aj naďalej záujem o ďalšiu spoluprácu so združením ASEAN a s jeho členskými štátmi, a to aj prostredníctvom možného obnovenia obchodných rokovaní s Malajziou, Filipínami a Thajskom, akonáhle budú vhodné podmienky, a prostredníctvom prípadného rokovania o medziregionálnej obchodnej dohode.

Niekoľko krajín z indicko-tichomorského regiónu využíva colné preferencie EÚ v rámci **všeobecného systému preferencií (VSP)**, čím sa uľahčuje prístup na trhy EÚ. Kým najmenej rozvinuté krajiny v tomto regióne využívajú bezcolné a bezkvótové opatrenie *Všetko okrem zbraní*¹⁰, Pakistan, Filipíny a Srí Lanka využívajú stimulačné opatrenie pre trvalo udržateľný rozvoj a dobrú správu vecí verejných (VSP+). Tieto nástroje významne

⁹ Pôsobnosť existujúcej DHP s tichomorskými ostrovnými štátmi (Papua-Nová Guinea, Fidži, Samoa a Šalamúnove ostrovy) sa pravdepodobne rozšíri na nových členov (Tonga, Východný Timor a prípadne Kiribati, Tuvalu a Vanuatu) a jej rozsah sa pravdepodobne prehĺbi na služby a investície.

¹⁰ Všetky krajiny kategorizované podľa OSN ako najmenej rozvinuté krajiny spĺňajú podmienky opatrenia *Všetko okrem zbraní*. V indicko-tichomorskom regióne sú takými krajinami napr. Bangladéš, Kambodža, Džibuti, Laos, Madagaskar a Mozambik.

prispeli k hospodárskemu rozvoju týchto krajín, ich dodržiavaniu ľudských a pracovných práv a ochrane životného prostredia a zlepšeniu správy vecí verejných.

4.2. ZELENÁ TRANSFORMÁCIA

Činnosť EÚ v indicko-tichomorskom regióne je založená na dlhodobom pláne spolupráce s partnermi v oblasti boja proti **zmene klímy**, jej zmierňovania a adaptácie na ňu a boja proti strate biodiverzity, znečisteniu a iným formám zhoršovania stavu životného prostredia. To sa dosiahne riešením hnacích faktorov týchto javov a prechodom na obehovejšie hospodárstvo.

EÚ v rámci tejto stratégie:

- uzavrie **zelené aliancie**¹¹ s podobne zmýšľajúcimi partnermi, ktorí sa podpísali pod cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu v EÚ do roku 2050 a ďalšie ambiciózne klimatické a environmentálne ciele. Prvá takáto aliancia bola dohodnutá s Japonskom v máji 2021. EÚ vytvorí **zelené partnerstvá** aj s ďalšími partnermi,
- bude naďalej využívať **Medzinárodnú platformu pre udržateľné financovanie**¹² na výmenu najlepších postupov a hľadanie spoločného základu pre prístupy a nástroje s podobne zmýšľajúcimi partnermi,
- bude **spolupracovať s krajinami, ktoré produkujú najviac emisií**, alebo s regionálnymi organizáciami, ktoré môžu zohrávať rozhodujúcu úlohu v boji proti zmene klímy a podpore globálnej zelenej transformácie,
- v rámci dvojstranných a viacstranných záväzkov a medzinárodných fór bude naďalej uprednostňovať transformáciu spočívajúcu v ukončení využívania uhlia vrátane ukončenia nových investícií do uhlia a postupného ukončovania neekologizovanej výroby energie z uhlia a ťažby uhlia, ako aj spolupracovať s partnermi v regióne na spravodlivej transformácii,
- zintenzívni svoju spoluprácu s týmto regiónom na **ochrane biodiverzity** a obnove degradovaných ekosystémov na pevnine a v oceánoch. To bude zahŕňať spoluprácu s kľúčovými partnermi na ambicióznom globálnom rámci pre biodiverzitu po roku 2020,
- bude spolupracovať na vytvorení podmienok pre viac modelov obehovej výroby, odolnejšie dodávateľské reťazce medzi EÚ a týmto regiónom a zodpovednejšiu ťažbu zdrojov,
- bude podporovať dodávateľské reťazce, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu,
- bude aj naďalej podporovať posilnené regionálne a globálne opatrenia na boj proti znečisteniu plastmi¹³, najmä spoluprácou so združením ASEAN, s Japonskom a Čínou,
- bude pokračovať v dialógoch na vysokej úrovni a v ďalších formách angažovanosti v oblasti životného prostredia v regióne, najmä so združením ASEAN, s Austráliou, Čínou, Indiou, Indonéziou, Japonskom, Kórejskou republikou, Južnou Afrikou a ďalšími partnermi, ktorí prejavia záujem.

Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) – Globálna Európa¹⁴, sa zvýšil cieľ výdavkov na opatrenia zamerané na boj proti zmene klímy na 30 %. Na

¹¹ Zelené aliancie a partnerstvá https://ec.europa.eu/international-partnerships/topics/green-deal_sk.

¹² Platforma pre udržateľné financovanie https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/overview-sustainable-finance/platform-sustainable-finance_sk.

¹³ Najmä prostredníctvom projektu Re-thinking Plastics (Prehodnotenie plastov).

opatrenia v oblasti klímy sa vyhradí aj približne 35 % výskumného programu **Horizont Európa**, čo poskytuje významné príležitosti spolupráce pre EÚ a partnerov v indicko-tichomorskom regióne pri riešení zmeny klímy a straty biodiverzity.

Čistá energia a doprava

V tejto oblasti má EÚ v úmysle zamerať sa na:

- mobilizáciu dialógov o energetike, partnerstiev a finančných nástrojov na dosiahnutie udržateľnej, bezpečnej a cenovo dostupnej energie,¹⁵
- uprednostnenie spravodlivej transformácie na dekarbonizovaný integrovaný energetický systém, ktorý zohľadňuje a zmierňuje vplyv na zraniteľnejšie krajiny a regióny,
- pokračovanie spolupráce s partnermi v indicko-tichomorskom regióne v oblasti výskumu a vývoja technológie čistej energie vrátane obnoviteľného vodíka ako prioritnej oblasti, s cieľom umožniť rýchlejšiu, lacnejšiu a účinnejšiu energetickú transformáciu,¹⁶
- posilnenie spolupráce v rámci Globálneho dohovoru primátorov a starostov o klíme a energetike so zameraním na mestá ako hybné sily opatrení v oblasti klímy a čistej energetickej transformácie s cieľom zdvojnásobiť počet signatárov v regióne (takmer 300 miest do roku 2023).
- implementáciu svojej *stratégie pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu* s cieľom riešiť otázky dekarbonizácie a digitalizácie s partnermi v indicko-tichomorskom regióne a v Medzinárodnej organizácii civilného letectva (ICAO) a Medzinárodnej námornej organizácii,
- pokračovanie svojej spolupráce s niekoľkými ekonomikami indicko-tichomorského regiónu v oblasti **digitalizácie dopravy**, ako aj v **odvetví železničnej dopravy**, najmä v súvislosti so zavedením Európskeho systému riadenia železničnej dopravy,

4.3. SPRÁVA OCEÁNOV

EÚ prijme ďalšie opatrenia zamerané na posilnenie správy oceánov v indicko-tichomorskom regióne v plnom súlade s medzinárodným právom, najmä s Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve, a s hlavným cieľom zaistiť udržateľné riadenie zdrojov oceánu a ochranu biodiverzity.¹⁷ EÚ bude prostredníctvom svojich rôznych dohôd o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva v regióne¹⁸ a dialógov a pracovných skupín¹⁹ pre nezákonný, nenahlásený a neregulovaný (NNN) rybolov naďalej podporovať partnerov v indicko-tichomorskom regióne pri dosahovaní reforiem systémov riadenia a kontroly rybárstva. To by malo zlepšiť dodržiavanie predpisov v oblasti rybárstva a prispieť k zachovaniu a udržateľnému riadeniu morských biologických zdrojov v celom regióne.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa.

¹⁵ Medzi existujúce partnerstvá patria projekty ako plynovod TAPI (Turkménsko – Afganistan – Pakistan – India) a energetický projekt CASA1000 (Stredná Ázia – južná Ázia).

¹⁶ Rámec Inovačnej misie (MI) z roku 2015 podnietil investície vo výške viac ako 4,9 miliardy dolárov ročne do inovácií v oblasti čistej energie a viac ako 70 nových spoluprác za posledných 5 rokov, ktoré sa teraz zameriavajú na inovácie v oblasti lodnej dopravy, vodíka a pohonu.

¹⁷ V súlade so spoločným oznámením o medzinárodnej správe oceánov JOIN(2016) 49 final.

¹⁸ Cookove ostrovy, Kiribati, Mikronézske federatívne štáty, Šalamúnove ostrovy, Madagaskar, Maurícius, Mozambik a Seychely. Diskusie s ďalšími partnermi v regióne budú pokračovať.

¹⁹ S Taiwanom, Thajskom, Čínou, Thajskom, Ghanou, Kóreou, USA a Japonskom.

EÚ okrem toho:

- #### 4.4. ELEKTRONICKÁ SPRÁVA VECÍ VEŘEJNÝCH A PARTNERSTVÁ

V najpokročilejších prípadoch sa bude EÚ snažiť formalizovať takéto partnerstvá prostredníctvom **dohôd o digitálnom partnerstve**, o ktorých sa bude rokovať s podobne zmýšľajúcimi partnermi v indicko-tichomorskom regióne. Takýmito dohodami by sa rozšírili bilaterálne obchodné a investičné vzťahy posilnením spolupráce v oblasti noriem pre

10

vznikajúce technológie a ich interoperability, ako je umelá inteligencia, na základe demokratických zásad a základných práv, budovaním odolnejších dodávateľských reťazcov technológií, podporou inovácií založených na hodnotách a uľahčením obchodných príležitostí pre startupy a MSP. Umožnili by prehĺbiť spoluprácu v oblasti správy údajov, spoľahlivých tokov údajov a inovácií založených na údajoch. Doplnili by sa nimi prebiehajúce rokovania o elektronickom obchode v rámci Svetovej obchodnej organizácie o konkrétnych problémoch, ktoré sú dôležité pre uľahčenie digitálneho obchodu. V počiatočnej fáze navrhuje EÚ preskúmať začatie rokovaní s **Japonskom**²², **Kórejskou republikou** a so **Singapúrom**.

Digitálne partnerstvo medzi EÚ a **Indiou** bolo v máji 2021 posilnené dohodou o prehĺbení spolupráce v oblasti vznikajúcich technológií, od umelej inteligencie po vysokovýkonnú výpočtovú techniku a od kvantových technológií po zabezpečenú technológiu 5G a digitalizáciu verejného sektora.

V nasledujúcich rokoch posilní EÚ svoju spoluprácu so združením ASEAN podporou plánu **ASEAN Digital Masterplan 2025**. EÚ zvažuje navrhnutie prístupu medzi EÚ a združením ASEAN, ktorý by zahŕňal digitálnu prepojenosť a vedu, výskum, technológie a investície do inovácií.

EÚ bude takisto naďalej pôsobiť v regióne s cieľom podporovať zblížovanie režimov **ochrany údajov** na zaistenie bezpečných a voľných tokov údajov v rámci regiónu aj mimo neho, a to vrátane tokov s EÚ. To zahŕňa aktívnu spoluprácu s kľúčovými partnermi s cieľom dospieť k „záveru o **primeranosti**“, ak sú splnené podmienky. V tejto oblasti sa už dosiahli výsledky, ako napríklad vytvorenie najväčšej svetovej oblasti voľných a bezpečných tokov údajov medzi EÚ a **Japonskom** v roku 2019 a uzavretie rozhovorov o primeranosti s **Kórejskou republikou** v roku 2021. Okrem toho pokračuje dôležitá spolupráca s **Novým Zélandom** na zaistení kontinuity rozhodnutia o primeranosti prijatého podľa predchádzajúceho režimu ochrany údajov EÚ. Ďalší partneri ako **India**, **Indonézia**, **Srí Lanka**, **Taiwan** a **Thajsko** prijali alebo zavádzajú moderné právne predpisy o ochrane údajov. To by mohlo potenciálne pripraviť pôdu pre budúce rozhovory o primeranosti. EÚ takisto zintenzívňuje dialóg s regionálnymi organizáciami a sieťami, ako je združenie **ASEAN**, ktoré zohrávajú čoraz väčšiu úlohu pri vytváraní spoločných noriem ochrany údajov.

Výskum a inovácie

Medzinárodná spolupráca v oblasti výskumu a inovácií je zásadná pre zelenú a digitálnu transformáciu a pre podporu rastu, prosperity a sociálneho blahobytu. Spolupráca s partnermi v indicko-tichomorskom regióne sa bude podporovať v rámci programu „**Horizont Európa**“ v súlade s globálnym prístupom EÚ²³ k výskumu a inováciám. Bude založená na zásade otvorenosti, vyváženej na vyššej úrovni reciprocity a hľadani rovnakých podmienok založených na rešpektovaní základných zásad, akými sú akademická sloboda, rodová

²² Na samite, ktorý sa konal v máji 2021, EÚ a Japonsko posilnili svoje digitálne partnerstvo tým, že sa dohodli na pláne rozšírenia spolupráce v oblasti 6G, normalizácie, umelej inteligencie, technológie blockchain, kvantovej technológie alebo kybernetickej bezpečnosti. Okrem toho sa dohodli, že budú spoločne usilovať o zvyšovanie odolnosti dodávateľských reťazcov pre polovodiče a preskúmajú možnosti spolupráce v oblasti inovácie moderných polovodičov.

²³ *Globálny prístup k medzinárodnej spolupráci v oblasti výskumu a inovácií.*

rovnosť, etika, integrita a inkluzívnosť výskumu, otvorená veda a tvorba politík založená na faktoch.

Program Horizont Európa ponúka partnerom, ktorí majú spoločné hodnoty, možnosť stať sa **pridruženými** s cieľom vytvárať systematickejšie spoločné príležitosti na výskum a inovácie. Začali sa neformálne diskusie s Austráliou, Japonskom, Kórejskou republikou, Novým Zélandom a so Singapurom. EÚ bude aj naďalej podporovať spoluprácu v oblasti **rozvoja ľudského kapitálu** vrátane odbornej prípravy a **mobility výskumných pracovníkov** prostredníctvom programu akcií Marie Curie-Sklodowskej. Vedecká spolupráca a rozvoj regionálnych kolaboratívnych činností je takisto súčasťou partnerstva medzi EÚ a združením ASEAN.

Vzdelávanie

Investície EÚ do vzdelávania sa zvýšia aspoň na 10 % Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) – Globálna Európa²⁴ s cieľom posilniť vzdelávacie systémy. Nedávny prísľub Tímu Európa vo výške 1,7 miliardy EUR pre Globálne partnerstvo pre vzdelávanie sa premietne do zvýšeného financovania primárneho a sekundárneho vzdelávania, ako aj technického a odborného vzdelávania a prípravy.

Nový **program Erasmus+** rovnako poskytne ďalšie príležitosti na **akademické výmeny** študentov a učiteľov medzi indicko-tichomorským regiónom a Európou v kľúčových oblastiach politiky, ktoré súvisia predovšetkým so zelenou a s digitálnou transformáciou.²⁵

4.5. KONEKTIVITA

EÚ sa zameria na podporu všetkých oblastí konektivity s partnermi v indicko-tichomorskom regióne. Zásady prístupu EÚ²⁶ (udržateľný, komplexný a založený na pravidlách) tvoria základnú časť tejto stratégie pre indicko-tichomorský región.

Pri rozvoji tejto spolupráce bude mať zásadný význam úplné partnerstvo medzi EÚ a jej členskými štátmi. EÚ bude podporovať investície do digitalizácie a lepšieho prepojenia Európy s jej partnermi v indicko-tichomorskom regióne, a to aj prostredníctvom iniciatív Team Europe a v súlade s vyhlásením EÚ z marca 2021 o európskych dátových bránach²⁷. To sa dosiahne čiastočne tým, že sa partnerom pomôže zaviesť **regulačné a politické prostredie**, ktoré bude priťahovať súkromné a verejné investície, vyrovnávať podmienky, zaisťovať plnenie kritérií udržateľnosti a prijatie medzinárodných noriem a zásad.

Do mobilizácie súkromných investícií bude potrebné zapojiť verejné banky a agentúry pre vývozné úvery členských štátov v spolupráci so súkromným sektorom EÚ a s inštitúciami EÚ. V prípade potreby a okrem Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa.

²⁵ V období 2014–2020 umožnil Erasmus+ viac ako 18 000 výmen študentov a učiteľov medzi indicko-tichomorským regiónom a Európou, pričom dve tretiny príjemcov prichádzali z indicko-tichomorského regiónu do Európy.

²⁶ Ako sa stanovuje v oznámení o prepájaní Európy a Ázie z roku 2018.

²⁷ Vyhlásenie o európskych dátových bránach: [digital day 2021 data gateways declaration E5DAD6A3-ECB7-0A42-CB1F162C9F47AC25_74941 \(3\).pdf](#).

(NDICI) – Globálna Európa sa bude hľadať komplementárnosť s inými nástrojmi EÚ, ako je „Nástroj na prepájanie Európy“, „Horizont Európa“ alebo InvestEU, spolu so zdrojmi a s technickou pomocou Európskej investičnej banky, Európskej banky pre obnovu a rozvoj a medzinárodných finančných inštitúcií.

Prví dvaja „**partneri EÚ v oblasti konektivity**“, Japonsko a India, sú rovnako ako združenie **ASEAN** hlavnými partnermi v indicko-tichomorskom regióne, s ktorými EÚ v decembri 2020 schválila spoločné ministerské vyhlásenie o konektivite. EÚ sa bude snažiť o spoluprácu s týmito partnermi na spoločných projektoch a zároveň sa bude usilovať o väčšiu spoluprácu s inými regionálnymi partnermi, ako je Austrália a Kórejská republika, ako aj s medzinárodnými aktérmi, ako sú Spojené štáty a Kanada, a to multilaterálne (G7/G20) aj bilaterálne. Ukončenie rokovaní o **komplexnej dohode o leteckej doprave medzi EÚ a ASEAN-om**, prvej takejto dohode medzi regiónmi, ktorá zahŕňa 37 krajín, preukazuje odhodlanie EÚ prehlbiť konektivitu s týmto regiónom.

EÚ bude ďalej:

- posilňovať vzťahy na najvyššej technickej úrovni prostredníctvom svojich **dialógov o doprave** s partnermi v regióne, ako je združenie ASEAN, Singapur a Japonsko, a čoskoro s Kórejskou republikou a Austráliou,
- pokračovať vo financovaní technickej spolupráce v konkrétnom sektore, ako sú napríklad letecké partnerstvá s niekoľkými ázijskými regiónmi,
- pokračovať v bilaterálnych dialógoch o námornej doprave a bezpečnosti so strategickými partnermi,
- pokračovať v dialógoch o kozmickom priestore podľa potreby vrátane bezpečnostnej zložky a vytvárať nové výmeny s partnermi v tomto regióne.

Ďalšie úsilie sa vynaloží na spoluprácu v oblasti konektivity s partnermi a regionálnymi organizáciami vo východnej Afrike a v západnom Indickom oceáne s cieľom zabezpečiť lepšie zosúladenie s prioritami infraštruktúry schválenými Africkou úniou na roky 2021 – 2030. Z užších väzieb by malo ťažiť aj Tichomorské spoločenstvo. EÚ sa bude usilovať o komplementárnosť s existujúcimi regionálnymi iniciatívami v južnej Ázii²⁸. V širšom zmysle bude EÚ hľadať synergie na severojužných prepojeniach v regióne a bude sa aj naďalej podieľať na rámci udržateľného prepojenia ASEM.

4.6. BEZPEČNOSŤ A OBRANA

EÚ sa snaží podporovať otvorenú regionálnu bezpečnostnú architektúru založenú na pravidlách vrátane bezpečných námorných komunikačných liniek, budovania kapacít a posilnenej námornej prítomnosti v indicko-tichomorskom regióne v súlade s právnym rámcom stanoveným Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve.

EÚ a partneri v indicko-tichomorskom regióne čelia čoraz podobnejším bezpečnostným výzvam a hrozbám²⁹. EÚ rozšírila svoju bezpečnostnú spoluprácu s partnermi nasadením námorských misií

²⁸ Vráťane Iniciatívy regionálnej prepojenosti infraštruktúry v južnej Ázii, Iniciatívy pre multisektorovú, technickú a hospodársku spoluprácu v Bengálskom zálive a Koalície pre rozvoj odolnej infraštruktúry.

²⁹ Závery Rady z mája 2018 o posilnenej bezpečnostnej spolupráci EÚ v Ázii a s Áziou.

a operácií v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) vrátane civilnej misie v roku 2005 na monitorovanie mierového procesu v Acehu v Indonézii, ktorá sa uskutočnila s piatimi partnermi z ASEAN-u: Malajzia, Thajsko, Brunej, Singapur a Filipíny. EÚ má v súčasnosti po celom svete **18 civilných a vojenských misií** vrátane námornej operácie EÚ **EUNAVFOR Somalia – operácia Atalanta** v Indickom oceáne, ako aj misie **EUTM Mozambique**.

Námorná prítomnosť

Za posledný rok uskutočnili námorné sily pod vedením EÚ Somalia (EU NAVFOR) – operácia Atalanta úspešné **spoločné námorné činnosti** s partnermi v indicko-tichomorskom regióne vrátane Japonska, Pakistanu, Indie a Džibuti. EÚ sa bude snažiť vykonávať **viac spoločných cvičení a zastavení v prístavoch** s partnermi v indicko-tichomorskom regióne vrátane mnohostranných cvičení s cieľom bojovať proti pirátstvu a chrániť slobodu plavby a zároveň posilňovať námornú diplomaciu EÚ v tomto regióne.

Vzhľadom na dôležitosť zmysluplnej európskej námornej prítomnosti v indicko-tichomorskom regióne bude EÚ skúmať spôsoby zaistenia lepšieho **námorného nasadenia** jej členských štátov v tomto regióne. Pri zohľadnení ponaučení z prvého hodnotenia **koncepcie koordinovanej námornej prítomnosti** EÚ³⁰ posúdi EÚ príležitosť na zriadenie **námorných oblastí záujmu v indicko-tichomorskom regióne** a bude spolupracovať s partnermi v tomto regióne, a to aj prostredníctvom preskúmania možnosti ich zapojenia do tejto iniciatívy.

Budovanie kapacít námornej bezpečnosti

EÚ bude pokračovať v implementácii svojho programu na podporu regionálnej námornej bezpečnosti pre partnerov západného Indického oceánu a takisto sa bude snažiť **rozšíriť** svoj **projekt budovania kapacít kľúčových námorných trás v Indickom oceáne (CRIMARIO) do južného Tichého oceánu** a zvýšiť synergie s podobne zmýšľajúcimi partnermi. Bude budovať námornú kapacitu proti obchodovaniu s drogami, obchodovaniu s ľuďmi a trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich živočíchov a rastlín, ako aj nezákonným finančným tokom spojeným s terorizmom. EÚ bude podporovať aj konsolidáciu mechanizmov výmeny informácií prostredníctvom **centier syntézy informácií**, a to aj prostredníctvom regionálnej platformy výmeny informácií v indicko-tichomorskom regióne (IORIS).

Rozširovanie našich partnerstiev

EÚ sa bude snažiť zohrávať silnejšiu úlohu v **bezpečnostnej architektúre ASEAN-u** a zúčastňovať sa na **štruktúrach zasadnutí ministrov obrany krajín ASEAN-u Plus (ADMM+) a východoázijskom samite**. EÚ okrem toho zintenzívni svoju angažovanosť na iných fórach, ako je námorné sympóziu v Indickom oceáne.

EÚ zintenzívni **dialógy** s partnermi o bezpečnosti a obrane vrátane dialógov týkajúcich sa boja proti terorizmu, kybernetickej bezpečnosti, nešírenia zbraní a odzbrojenia, vesmírnej a námornej bezpečnosti. V tejto súvislosti vysiela **vojenských poradcov** do delegácií EÚ v regióne (zatiaľ do

³⁰

<https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2021/01/25/gulf-of-guinea-council-conclusions-launching-the-pilot-case-for-the-coordinated-maritime-presences-concept/>.

Číny a Indonézie). EÚ zriadi sieť kybernetickej diplomacie EÚ v spolupráci s delegáciami EÚ a v relevantných prípadoch aj s veľvyslanectvami členských štátov na celom svete.

EÚ takisto zintenzívni činnosti s partnermi v rámci projektu **posilnenia bezpečnostnej spolupráce v Ázii a s Áziou**, ktorý sa zameriava na boj proti terorizmu, kybernetickú bezpečnosť, námornú bezpečnosť a krízové riadenie. Pilotnými partnermi sú India, Indonézia, Japonsko, Kórejská republika, Singapur a Vietnam, pričom vojenský experti EÚ už pôsobia v Indonézii a vo Vietname.

Partneri v indicko-tichomorskom regióne už prispeli k misiám a operáciám SBOP EÚ pre **mier a stabilitu**. EÚ uzavrela **rámcové dohody o účasti** s Austráliou, Kórejskou republikou, Novým Zélandom a Vietnamom. EÚ bude podporovať väčšiu účasť partnerov v indicko-tichomorskom regióne na misiách a operáciách SBOP, bude sa snažiť uzavrieť rámcové dohody o účasti s ďalšími partnermi v indicko-tichomorskom regióne a okrem toho bude podporovať úsilie partnerov v indicko-tichomorskom regióne o rozvoj vlastných kapacít na udržanie mieru.

Nové bezpečnostné výzvy

Pokiaľ ide o **kybernetickú bezpečnosť**, EÚ posilní budovanie kapacít partnerov na boj proti počítačovej kriminalite, pričom využije existujúce normy a mechanizmy spolupráce (konkrétne Budapešťiansky dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite) a zvýši kybernetickú odolnosť. V oblasti **boja proti terorizmu** prijme opatrenia na posilnenie postavenia spoločenstiev v boji proti násilnému extrémizmu. EÚ bude podporovať aj spoluprácu medzi Europolom a orgánmi presadzovania práva partnerov.

EÚ bude spolupracovať s partnermi v oblasti **jadrovej bezpečnosti a nešírenia jadrových, chemických a biologických zbraní**. Bude podporovať vykonávanie a všeobecné uplatňovanie **Zmluvy o obchodovaní so zbraňami** a bude sa snažiť vypracovať mnohostranné iniciatívy v oblasti **kontroly vývozu zbraní a kontroly vývozu dvojakého použitia** s podobne zmýšľajúcimi partnermi. Iniciatíva týkajúca sa centier excelentnosti EÚ v oblasti zmiernenia chemického, biologického, rádiologického a jadrového rizika spolupracuje s krajinami ASEAN-u od roku 2010. Na základe dobrovoľného prístupu založeného na dopyte bude aj naďalej podporovať partnerov a regióny pri posilňovaní zmiernenia chemického, biologického, rádiologického a jadrového rizika a riadenia bezpečnosti všetkých rizík³¹.

EÚ bude pomáhať v boji proti zahraničnej **manipulácii s informáciami a zasahovaniu** štátnych a neštátnych aktérov v indicko-tichomorskom regióne prostredníctvom nových nástrojov zameraných na identifikáciu, analýzu a hodnotenie manipulácie s informáciami, boj proti manipulácii s informáciami a vyvodzovanie dôsledkov za manipuláciu s informáciami. Rozšíri siete expertov v regióne, bude si vymieňať informácie a skúsenosti s podobne zmýšľajúcimi partnermi a zvýši informovanosť o manipulácii s informáciami a zasahovaní. Opatrenia v tejto oblasti budú zahŕňať podporu nezávislého obsahu pre médiá. Pomôže to posilniť pluralistické informačné prostredie založené na faktoch, zníži závislosť od štátom kontrolovaných zahraničných médií a bude pôsobiť proti ich vplyvu.

4.7. ĽUDSKÁ BEZPEČNOSŤ

Zdravie

³¹ https://europa.eu/cbrn-risk-mitigation/index_sk.

Pandémia COVID-19 na celom svete odhalila slabé stránky systémov zdravotnej starostlivosti, mechanizmov reakcie na epidémiu a výskumných a výrobných kapacít v oblasti vírusových chorôb a vakcín. **Zdravie sa preto stalo kľúčovým zameraním našej spolupráce s mnohými partnermi v indicko-tichomorskom regióne.** EÚ v roku 2020 prijala dva hlavné regionálne programy na pomoc našim partnerom pri zvládaní sanitárnych dôsledkov pandémie.

EÚ bude aj naďalej spolupracovať so všetkými partnermi v indicko-tichomorskom regióne, aby zaistila účinnú mnohostrannú reakciu na **ochorenie COVID-19 a budúcu globálnu zdravotnú krízu.** To by zahŕňalo:

- pomoc partnerom v indicko-tichomorskom regióne s nízkymi a so strednými príjmami pri zabezpečení **prístupu k vakcínam proti ochoreniu COVID-19** prostredníctvom **nástroja COVAX** a inými prostriedkami. EÚ podporila mnohé krajiny v regióne³² poskytnutím osobných prostriedkov, zdravotníckeho vybavenia, liekov a odborných znalostí v oblasti zdravotníctva. India bude v centre zamerania spolupráce vrátane kvality aktívnych farmaceutických zložiek. Budúci Úrad EÚ pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie bude úzko spolupracovať s globálnymi partnermi s cieľom riešiť medzinárodné dodávateľské reťazce a rozšíriť globálnu výrobnú kapacitu a prístup k zdravotníckym protipatreniam,
- posilnenú mnohostrannú spoluprácu v súlade s farmaceutickou stratégiou EÚ na zaistení **bezpečných a rozmanitých farmaceutických a zdravotných priemyselných dodávateľských reťazcov** s cieľom uľahčiť prístup ku kvalitným liekom a k zdravotníckym výrobkom,
- kolaboratívny výskum v oblasti boja proti prenosným ochoreniam a zlepšenia prístupu k liekom a zdravotným ošetreniam. V rámci výskumného programu „**Horizont Európa**“ sa partneri v indicko-tichomorskom regióne budú môcť zúčastňovať na výskumných a inovačných akciách financovaných EÚ,
- pripojenie zainteresovaných krajín, ktoré zaviedli interoperabilné systémy COVID preukazov pre **digitálny COVID preukaz EÚ**. EÚ zverejnila technické špecifikácie, ako aj základný softvér vo formáte s otvoreným zdrojom,
- podporu transformácie smerom k zdravým a udržateľným **potravinovým systémom**. Cieľom EÚ je posilniť spoluprácu v rámci svojej stratégie „z farmy na stôl“ a stratégie biodiverzity s podobne zmýšľajúcimi partnermi. EÚ má v úmysle nadviazať dialógy o udržateľných potravinových systémoch so zainteresovanými partnermi v indicko-tichomorskom regióne (niektorí z nich plánujú vlastné politiky a programy udržateľnosti) alebo uzavrieť dvojstranné a mnohostranné dohody s cieľom podporiť spoluprácu v oblasti bezpečnosti potravín, zdravia zvierat a rastlín a udržateľnosti,
- spoluprácu v boji proti znečisteniu ovzdušia, najmä v mestských centrách.

Posilnenie angažovanosti EÚ v oblasti znižovania rizika katastrof a pripravenosti

Indicko-tichomorský región je vo vysokej miere vystavený prírodným katastrofám a katastrofám spôsobeným ľuďmi. Zmena klímy nielen zosilňuje toto vystavenie, ale je aj multiplikátorom hrozieb, ktorý komplikuje a predlžuje konfliktné situácie, čím sa zvyšujú humanitárne potreby. Predovšetkým predvídateľné prístupy k humanitárnej činnosti a systémom včasného varovania môžu pomôcť posilniť odolnosť spoločenských zraniteľných regiónoch. EÚ využije svoje predsedníctvo v rámci Platformy pre

³² Afganistan, Bangladéš, Bhután, Kambodža, Fidži, India, Indonézia, Kiribati, Laoská ľudovodemokratická republika, Maldivy, Mongolsko, Nepál, Pakistan, Papua-Nová Guinea, Filipíny, Samoa, Šalamúnove ostrovy, Srí Lanka, Východný Timor, Tonga, Tuvalu, Vanuatu a Vietnam.

problematiku vysídľovania v dôsledku katastrof v roku 2022 na podporu celosvetového úsilia o ochranu ľudí vysídlených v dôsledku katastrof a zmeny klímy v indicko-tichomorskom regióne.

Za posledných 25 rokov spolupracuje EÚ s aktérmi v regióne na pripravenosti a reakcii na katastrofy vrátane Afganistanu, Pakistanu, Iránu, Mozambiku, Bangladéša, Mjanmarska, Filipín, Nepálu a niektorých krajín ASEAN-u, ktoré sú najviac zasiahnuté prírodnými katastrofami a katastrofami spôsobenými ľuďmi. EÚ poskytla zásielky núdzovej pomoci alebo núdzové tímy v reakcii na núdzové situácie alebo katastrofy a bude naďalej podporovať budovanie kapacít na zvládanie katastrof pomocou organizácií, ako je koordinačné centrum ASEAN-u pre humanitárnu pomoc (**centrum AHA**). Zohľadnia sa aj opatrenia v kontexte Koalície pre infraštruktúru odolnú voči katastrofám.

Európsky globálny navigačný satelitný systém ponúkne novú službu na vysielanie výstražných správ pomocou infraštruktúry systému Galileo. S Japonskom pokračuje spolupráca na spoločnom formáte núdzových správ. Služba riadenia mimoriadnych situácií programu Copernicus EÚ naďalej pomáha pri úsilí o pomoc krajín v indicko-tichomorskom regióne a poskytuje informácie o včasnom varovaní a monitorovaní povodní, sucha a lesných požiarov.

5. IMPLEMENTÁCIA AGENDY: KĹÚČOVÉ OPATRENIA

EÚ začlení túto stratégiu do existujúcich dialógov so svojimi regionálnymi a multilaterálnymi partnermi a bude koordinovať prístupy k indicko-tichomorskému regiónu s členskými štátmi EÚ. Jej implementáciu posilnia samity, ministerské stretnutia, dialógy a budúce dohody s partnermi v tomto regióne. Európsky parlament bude o tom v plnom rozsahu informovaný.

Vykonávanie stratégie sa bude financovať z viacerých zdrojov vrátane Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) – Globálna Európa, v súlade s rozsahom pôsobnosti stratégie. EÚ bude maximalizovať vplyv svojho rozpočtu zavedením záruk a nástrojov kombinovaného financovania podporovaných Európskym fondom pre udržateľný rozvoj plus s cieľom zaistiť rozsiahlu mobilizáciu financovania rozvoja, a to aj zo súkromného sektora, v spolupráci s európskymi a medzinárodnými finančnými inštitúciami.

Hlavné body navrhovaných opatrení EÚ:

- *Spolupráca s partnermi v indicko-tichomorskom regióne na vytvorení odolnejších a udržateľnejších globálnych **hodnotových reťazcov** diverzifikáciou obchodných a hospodárskych vzťahov a vypracovaním technologických **noriem a predpisov**, ktoré sú v súlade s našimi hodnotami a zásadami.*
- *Dokončenie **obchodných rokovaní** EÚ s Austráliou, Indonéziou a Novým Zélandom; obnovenie obchodných rokovaní a začatie investičných rokovaní s Indiou; dokončenie dohody o hospodárskom partnerstve s Východoafrickým spoločenstvom; posúdenie možného obnovenia obchodných rokovaní s Malajziou, Filipínami a Thajskom a prípadné rokovania o medziregionálnej obchodnej dohode s ASEAN-om.*
- *Uzavretie **dohôd o partnerstve a spolupráci** (DPS) s Malajziou a Thajskom; začatie rokovaní o DPS s Maldivami a úplné uskutočnenie nadchádzajúcej dohody o partnerstve EÚ s africkými, karibskými a tichomorskými štátmi.*
- *Uzatváranie **zelených aliancií a partnerstiev** s ochotnými a ambicióznymi partnermi v indicko-tichomorskom regióne v boji proti zmene klímy a zhoršovaniu stavu životného prostredia.*

- Posilnenie správy oceánov v regióne vrátane zvýšenia podpory EÚ pre systémy **riadenia** a kontroly **rybárstva** krajín indicko-tichomorského regiónu, **boja proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu** a vykonávania dohôd o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva.
- Rozširovanie siete **digitálnych partnerstiev** s partnermi v indicko-tichomorskom regióne, ako aj preskúmanie možnosti nových dohôd o digitálnom partnerstve.
- Zintenzívnenie implementácie partnerstiev v oblasti konektivity s Japonskom a Indiou; podpora partnerov pri vytváraní vhodného regulačného prostredia a uľahčenie mobilizácie potrebných financií na zlepšenie **konektivity** medzi Európou a indicko-tichomorským regiónom v praxi.
- Posilnenie spolupráce v oblasti výskumu a inovácií v rámci programu „**Horizont Európa**“; preskúmanie pridruženia oprávnených podobne zmysľajúcich partnerov v indicko-tichomorskom regióne k tomuto programu, ako napríklad Austrália, Japonsko, Kórejská republika, Nový Zéland a Singapur.
- Preskúmanie spôsobov na zaistenie lepšieho **námorného nasadenia** členských štátov EÚ s cieľom pomôcť chrániť námorné komunikačné linky a slobodu plavby v indicko-tichomorskom regióne a zároveň posilniť kapacitu partnerov v indicko-tichomorskom regióne na zaistenie **námornej bezpečnosti**.
- Posilnenie **podpory systémov zdravotnej starostlivosti a pripravenosti na pandémiu** pre najmenej rozvinuté krajiny indicko-tichomorského regiónu, posilnenie kolaboratívneho výskumu prenosných ochorení v kontexte výskumného programu Horizont Európa.

Komisia a vysoký predstaviteľ vyzývajú Európsky parlament a Radu, aby schválili prístup stanovený v tomto spoločnom oznámení a spolupracovali na vykonávaní jeho opatrení a ich preskúmaní.
